

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/609/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

417/2012. (XII. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. július 18-án előterjesztett **panaszát** a 2012. december 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. július 18-án elektronikus úton, illetve 2012. július 19-én postai úton terjesztette elő a panaszbeadványát.

I.

A panaszos a beadványában előadta, hogy panasszal kíván élni a Gy. településen illetékes, és 2012. július 14-én a délutáni órákban szolgálatban volt ügyeletes tiszttel szemben.

2012. július 14-én a délelőtti órákban a volt élettársa – R. Gy. – tetteleg bántalmazta a panaszost, amelynek következménye rendőri intézkedés lett, és a rendőrök által hívott mentő a panaszost a Baleseti Intézetbe szállította. Az ügyben a panaszos feljelentést tett.

A panaszosnak tudomása van róla, hogy ilyen esetekben a Hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Táv. tv.)

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

lehetőséget ad, hogy a rendőrség a bántalmazó ellen a „megelőzést szolgáló intézmények” valamelyikével fellépjen. A 6. § (2) bekezdés a) és b) pontok megvalósulása esetén a rendőrségnek hivatalból joga van 72 órára ideiglenes megelőző távollattartás kiadására. Jelen esetben a panaszos szerint minden feltétel adott volt, így a rendőrnek intézkednie kellett volna a távollattartás elrendelésére.

A panaszos előzményként rögzíti, hogy R. Gy.-vel 1986-tól 2002-ig élettársi kapcsolatban élt, amelyből 1987-ben gyermek született. A gyermek születésekor az élettárs el akarta venni feleségül a panaszost, ám mivel a panaszos nemet mondott, élettársi kapcsolatban éltek tovább.

Az élettársi kapcsolat fogalmát a jogrendszer 1970 óta ismeri. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 1977 óta tartalmazza is, a következő feltételek szerint: a különböző neműek együtt élnek, közös háztartásuk van, érzelmi és gazdasági közösség áll fenn köztük, feltétel továbbá, hogy fennáll a felek között szexuális kapcsolat, és a felek harmadik személyekkel szemben vállalják minden vonatkozásban az összetartozásukat. Az élettársi kapcsolat bejegyezhető közjegyző előtt 2010. január 1. óta, de a törvény ezt nem teszi kötelező jellegűvé, s mivel a panaszos és R. Gy. kapcsolata már 2002-ben megszakadt, a 2010-es rendelkezés őket nem érinti. A Táv. tv. 1. § (5) bekezdése alapján ugyanakkor a volt élettársat is hozzátartozónak kell tekinteni.

A Ptk. 685/A. § szerint: „Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben (életközösségben) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri, féltestvéri kapcsolatban.”

A fent leírt tények alapján a panaszos szerint nyilvánvaló, hogy az ideiglenes megelőző távollattartás kiadásának feltételei adottak voltak a Táv. tv. 1. § (5) bekezdése, a 6. § (2) bekezdés a), b) pontja és (3) bekezdése alapján. A törvényi feltételek megléte ellenére az ügyeletes tiszt több mint egy óras tanakodás után a helyszínen levő intézkedő járőrök útján közölte, hogy a Táv. tv. 1. § (5) bekezdésében szereplő bejegyzett élettárs megfogalmazás a Ptk. 685. § b) pont tartalma szerint csak a homoszexuálisokra vonatkozik, így a bántalmazó ellen nem adhat ki ideiglenes megelőző távollattartást. A panaszos ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy ha a törvény valóban úgy fogalmazna, hogy csak bejegyzett homoszexuális élettársra vonatkozik, akkor ez diszkrimináció lenne az 1977-2010 között élettársi kapcsolatban élőkre nézve a panaszos szerint, hiszen eszerint, akik nem homoszexuálisak vagy házastársak, azok büntetlenül bántalmazhatnák egymást. A Ptk. 685. § b) pontja sehol egy betűvel sem hivatkozik a homoszexuálisokra. E szerint „közeli hozzátartozók: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér; hozzátartozó továbbá: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa”.

A fent leírtak alapján a panaszos úgy véli, hogy az ügyeletes tiszt vagy szándékosan félre magyarázta a Táv. tv. adott pontját, vagy szándékosan védelmezte a bántalmazót, így megkérdőjelezhető szakmai hozzáértése, felkészültsége, és felmerül felelősége a panaszos testi épségének veszélyeztetése tekintetében. Az elmúlt tíz év során számtalan rendőri

intézkedés volt, már tíznél is több feljelentést tett a panaszos a volt élettársa ellen, többször kérte a távortartás elrendelését, de sajnos a hatóságok nem tettek olyan intézkedést, amely a bántalmazót visszatartaná agresszív, erőszakos viselkedéstől.

Mindezek alapján kérte a panasza kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. P. r. őrnagy, a Gy. Települési Rendőrőrs mb. parancsnoka 2012. augusztus 24-i átiratában előadta, hogy a helyszínre kiérkező járőrök az intézkedés megkezdésekor tájékoztatták az eset kapcsán érintett feleket az Rtv. 20. § (2) bekezdésben rögzített adatokról. Az eset kapcsán nem került sor kényszerítő eszköz alkalmazására. Az intézkedés befejeztével a járőrök a megfelelő jogi felvilágosítást megadták az érintett személyeknek, tájékoztatták őket a jogorvoslati lehetőségről. Többek között ennek ismeretében tette meg két nappal később a feljelentését a panaszos.

2) B. P. r. őrnagy 2012. augusztus 23-án kelt parancsnoki kivizsgálásában előadta, hogy 2012. július 14-én 10 óra 40 perc körüli időben a Gy. Települési Rendőrőrs szolgálatos járőrei, K.-Gy. S. r. tzs.-nak, a M. Városi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének utasítására megjelentek a 2230 Gy. település, M. utca 6. szám alatti ingatlannál, mivel onnan P. P. 10 óra 37 perckor telefonon bejelentést tett a M. Városi Rendőrkapitányságra, hogy a vele egy címen lakó anyósát (a panaszost) a volt élettársa, R. Gy. bántalmazta. A panaszos a bántalmazás következtében sérüléseket szenvedett, ezért rendőri intézkedést kért.

Az érintett napon 7 és 19 óra közötti időben K. G. r. őrm., H. I. r. ftőrm. és M. J. r. őrm. látott el szolgálatot a Gy. Települési Rendőrőrs illetékességi területén. A járőrök számára nem volt ismeretlen a Gy. Települési cím, ugyanis korábban hasonló tartalmú bejelentések kapcsán már ki kellett menni a M. utca 6. számhoz intézkedni.

A járőrök kiérkezésekor a helyszínen tartózkodott a bejelentő, P. P., aki elmondta, hogy az anyósa (a panaszos) és R. Gy. évek óta vitáznak a M. utca 6. szám alatti ingatlan tulajdonjogának megszerzésén. Aznap vitájuk során anyósa a földre került és R. Gy. ököllel, illetve lábbal többször fején és gyomron ütötte, rúgta. Ezt követően a járőr meghallgatta a helyszínen tartózkodó sértettet, a panaszost, aki elmondta, hogy lakótársával, R. Gy.-vel szóváltásba keveredett, ami tettlegességgé fajult és ennek következtében a földre esett. Ezt követően lakótársa ököllel, valamint lábbal többször megütötte, megrúgta. A bántalmazás kapcsán a panaszos fájalta a fejét, bal karját és mindkét lábát, valamint jobb kezének középső ujjá vérzett. Elmondta még, hogy R. Gy.-vel 25 éve él együtt, de tíz éve megszakadt köztük az élettársi viszony. Csak azért élnek egy házban, mert másik lakóhely hiányában nem tudnak külön költözni.

A lakásban tartózkodott még R. Gy., aki a járőrök kérdésére elmondta, hogy a panaszossal szóváltásba keveredett, mely során a nő rátámadt. A panaszost önvédelemből földre kényszerítette, de egyébként nem bántalmazta.

Ezt követően a járőrök jelentették a M. Városi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének a tudomásukra jutott és általuk megállapított tényeket. Az ügyeletes tiszt a sérülések súlyosságának megállapítása céljából a sértetthez mentőt küldött.

A helyszínre 11 óra 20 perckor érkezett meg a mentőkocsi. A sértett megvizsgálását követően a sérülések súlyosságának pontos megállapítása céljából a panaszost az Országos Baleseti és Sebészeti Intézetbe (továbbiakban: OBSI) szállították. Ezt megelőzően a helyszínen tartózkodó járőrök megadták a „járőrmobil” telefonszámát a panaszosnak azzal, hogy ha a vizsgálat után tudomást szerez sérülései súlyosságának fokáról, tájékoztassa a járőröket. Ezt követően az intézkedést foganatosító járőrök is távoztak a helyszínről.

A járőrök jelentése alapján a helyszínen senki nem kérte vagy indítványozta a bántalmazóval szemben a rendőrség által elrendelhető ideiglenes megelőző távoltartást.

Az esetet követően a M. Városi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje telefonon felvette a kapcsolatot dr. G. K. ügyeletes orvossal, aki közölte, hogy a panaszos sérülései nyolc napon belül gyógyulóak, kórházi kezelése nem szükséges, ezért őt a lakására hazaengedték.

Az ügyeletes tiszt által írt jelentés szerint a panaszos a hazaérkezését követően lányával, Sz. I.-vel több alkalommal is betelefonált a M. Városi Rendőrkapitányságra, amelynek során távoltartás elrendelését kérték R. Gy.-vel szemben. Eközben, 16 óra 20 perc körüli időben Sz. I. a „járőrmobilon” keresztül értesítette a Gy. Települési Rendőrség járőreit, hogy édesanyja (a panaszos) hazaérkezett az orvosi vizsgálatot követően. A helyszínre érkező járőröket Sz. I. engedte be az ingatlan udvarára. A járőrök beszéltek a sértettel, aki elmondta, hogy sérülései nyolc napon belül gyógyulóak. A helyszínen Sz. I. a járőröktől kérte R. Gy.-vel szemben az ideiglenes távoltartás kezdeményezését, ezért a járőrök ezt jelentették az ügyeletes tisztnek.

Az ügyeletes tiszt a tudomására jutott információk alapján megállapította, hogy R. Gy.-vel szemben az ideiglenes távoltartás elrendelésének feltételei nem álltak fenn, tekintettel arra, hogy volt élettársal kapcsolatban a törvény nem tartalmaz rendelkezést.

Ezt követően az ügyeletes tiszt az eseményről és a megállapítottokról jelentést tett a vezető ügyeletesnek, G. K. r. őrnagynak. G. K. r. őrnagy a részére jelentett adatok alapján közölte, hogy a saját véleménye szerint sem állnak fenn a törvényi feltételek R. Gy.-val szemben az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére.

A fenti információkat az ügyeletes tiszt közölte a helyszínen tartózkodó járőrökkel, akik elmondták Sz. I.-nek, hogy az ideiglenes megelőző távoltartás feltételei nem állnak fenn R. Gy. bántalmazóval szemben, valamint tájékoztatták a sértettet és Sz. I.-t a jogorvoslati lehetőségekről. Elmondták a panaszosnak, hogy mangánindítvánnyal élhet lakótársával szemben testi sértés miatt, mivel 8 napon belüli könnyű sérüléseket szenvedett és feljelentéssel élhet.

Az ügyeletes tiszt döntésére várva a helyszínen a panaszos elmondta, hogy az érintett ingatlan vonatkozásában már született egy bírósági végzés, amely szerint a lakás ¼ része a panaszost illeti meg. A korábbi bírósági tárgyaláson a bíró hivatalból indítványozta R. Gy. távoltartását, amit a panaszos akkor visszautasított. Ezeket követően, 17 óra 10 perc körüli időben a járőrök távoztak a helyszínről.

A panaszos 2012. július 16-án bement a Gy. Települési Rendőrsre és feljelentést tett R. Gy. ellen a fentebb leírtak alapján. A feljelentés alapján a M. Városi Rendőrkapitányságon büntetőeljárás indult a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 170. § (2) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntett kísérletének megalapozott gyanúja miatt R. Gy. ellen. A panaszos élettársával szemben a későbbiekben sem rendeltek távollatást.

Az eset kapcsán állampolgári bejelentésről a M. Városi Rendőrkapitányság ügyleti helyiségében elhelyezett telefon az alábbi beszélgetéseket rögzítette:

- 2012. július 14-n 10:47 órakor a 0106302792309 számú hangfelvétel, amelyen az ügyeletes tiszt a pontos helyszínre kérdezi rá a bejelentőtől.
- 2012. július 14-n 11:26 órakor a 01067004237240 számú hangfelvétel, amelyen az ügyeletes tiszt a helyszínen tartózkodó járőrtől informálódik az ingatlan tulajdonrészi hányadáról és a sértett sérüléseiről.
- 2012. július 14-n 12:21 órakor a 410 számú hangfelvétel, amelyen az ügyeletes tiszt és a sértett lánya beszél meg a távollatás elrendelésének feltételeit.

3) K. G. r. őrm. és M. J. r. őrm. 2012. augusztus 23-án kelt közös jelentésükben a 2) pont alatt ismertetett irattal egyezően adták elő az eseményeket. A jelentés az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A második kiszállásnál az ügyeletes tiszt közölte K. G. r. őrm.-rel, hogy a távollatás elrendelésének a jogi feltételei nem állnak fent, mivel a korábbi küldések alapján már kiderült, hogy mind a két félnek van bírósági végzéssel elrendelt tulajdonjoga az ingatlanra, valamint a bírósági tárgyalás során a bíró hivatalból indítványozta R. Gy. távollatását, amit akkor a sértett panaszos visszautasított, valamint közel 25 éve élnek egy házban, de már 10 éve megszakadt az életközösségük.

Az ideiglenes megelőző távollatás a Táv. tv. 6. § (1) és (2) bekezdésekben foglaltak alapján a hozzátartozók között rendelhető el. A törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat, valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.

Az ügyeletes tiszt ezen felül a rendszerekben történő lekérdezések során megállapította, hogy R. Gy. családi állapota házasságban. R. Gy. erről nyilatkozni a helyszínen nem akart, szobájába zárkózott, és lefeküdt aludni.

4) K.-Gy. S. r. tzs. 2012. augusztus 11-én kelt jelentésében előadta, hogy 2012. július 14-én 8 órától másnap 8 óráig látott el ügyeletes tiszti szolgálatot a M. Városi Rendőrkapitányságon. Szolgálatának során 10 óra 37 perckor P. P. bejelentést tett telefonon, hogy a vele egy címen lakó anyósát, a panaszost a volt élettársa, R. Gy. bántalmazta, amelynek következtében sérüléseket szenvedett, ezért rendőri intézkedést kérnek. A r. tzs. a helyszínre irányította a szolgálatban lévő járőrt (H. I. r. főrm., M. J. r. őrm. és K. G. r. őrm.), akik 11 órakor érkeztek a bejelentésben szereplő címre. A helyszínre eközben a r. tzs. mentőt küldött. A mentő a panaszost az OBSI-ba szállította, ahol megtörtént a panaszos egészségügyi ellátása. Az ügyeletes orvos közölte a r. tzs.-sal, hogy a panaszos 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, kórházi kezelése nem szükséges, ezért hazaengedték.

Hazaérkezését követően a panaszos, majd lánya, Sz. I. több alkalommal is telefonált a rendőrségre, hogy kéri a távoltartás elrendelését R. Gy.-vel szemben. A kérés alapján a r. tzs. adatokat gyűjtött annak érdekében, hogy a rendőrség által elrendelhető ideiglenes megelőző távoltartás feltételei fennállnak-e. Ez alapján megállapította, hogy ideiglenes megelőző távoltartás a Táv. tv. 6. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján hozzátartozók között rendelhető el. A törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat. Megállapította továbbá, hogy a panaszos és R. Gy. 25 éve élnek egy házban, életközösségük azonban 10 éve megszakadt. Az ingatlanban mind a kettőjüknek van tulajdonrésze, azonban az ingatlant nem tudják értékesíteni, nem tudják azt megosztani, ezért laknak még mindig egy házban. R. Gy. a nyilvántartás alapján házasságban, nem vált el a panaszossal történt összeköltözésekor. A megállapítottak alapján R. Gy.-vel szemben az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének feltételei nem álltak fent, tekintettel arra, hogy volt élettársal kapcsolatban a törvény nem tartalmaz rendelkezést.

Az eseményről és a megállapítottokról a r. tzs. jelentést tett a vezető ügyeletesnek, G. K. r. őrnagynak. A r. őrnagy közölte, hogy véleménye alapján sem állnak fenn a törvényi feltételek R. Gy.-vel szemben az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséhez.

A többször telefonáló és nemtetszését kifejező panaszossal és Sz. I.-vel a r. tzs. közölte, hogy a rendőrségnek nem áll módjában távoltartást elrendelni. Azt tanácsolta a panaszosnak, hogy a bántalmazással kapcsolatban tegyen feljelentését, amely során magánindítványt terjeszthet elő, és a bíróság tudja büntetőeljárás keretén belül a távoltartást elrendelni.

5) A panaszos feljelentéséről 2012. július 16-án készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a panaszos a volt élettársával, R. Gy.-vel él egy háztartásban, de már 10 éve nincs közöttük élettársi kapcsolat. 2012. július 14-én 10 óra 30 perckor R. Gy.-vel szóváltásba keveredett a panaszos a konyhában található találószelekre használata miatt. Ekkor R. Gy. először térdre rúgta a panaszost, majd amikor térdre esett, megfogta őt a hajánál, és megrugdosta. Ezután a földön fekvő panaszost kihúzta a konyhából az előszobán keresztül a bejáratig. Közben folyamatosan ököllel ütlegelte, szidalmazta, fenyegette. Ekkor ment be a nagy kiabálásra a panaszos lánya R. M. és az élettársa P. P., akik addig az udvaron játszottak a panaszos unokájával. P. P. szedte le a panaszosról R. Gy.-t, és hívta a rendőrséget, valamint a mentőket. A panaszost ezután beszállították az OBSI-ba. Az ott készült látjelentést a panaszos csatolta a feljelentéshez, eszerint a feje, az arca és a bal oldali tarkója zúzódott. A jobb és bal karja, illetve a keze, valamint a jobb combja szintén megsérült. A panaszos kérte, hogy R. Gy. rendszeres agresszív viselkedésére és a korábbi feljelentésekre figyelemmel rendeljen el a hatóság távoltartást R. Gy.-vel szemben.

6) Sz. R. r. alezredes, a M. Városi Rendőrkapitányság vezetője 2012. augusztus 24-i átiratában a történeti előadás azonos a fentebb ismertetett iratokban foglaltakkal (1-4. pont). A r. alezredes álláspontja szerint a kifogásolt rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt, és a szolgálatban lévő ügyeletes tiszt eljárása, az általa adott tájékoztatás maradéktalanul megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Álláspontja szerint a kifogással érintett bejelentés alapjául szolgáló helyzetben az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének feltételei nem álltak fenn. A panaszos panaszát ezért teljes mértékben megalapozatlan, az általa tett megállapítások pedig – vélhetően a jogszabályi rendelkezések félreértelmezéséből adódóan – nem helytállóak az alábbiak szerint.

A Táv. tv. 6. § (3) bekezdésben rögzítettek szerint a rendőrség az ideiglenes megelőző távollattartást akkor rendelheti el, ha az eset összes körülményéből a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

A hivatkozott törvény 1. § (5) bekezdésben foglaltak szerint hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 685. § b.) pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat, valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.

A Ptk. 685. §-ában foglaltak szerint a törvény alkalmazásában közeli hozzátartozók: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér; hozzátartozó továbbá: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa;

A Ptk. 685/A. §-ában foglaltak szerint továbbá élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben (életközösségben) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri, féltestvéri kapcsolatban

A Ptk. 578/G. §-ához fűzött kommentárban foglaltak szerint az élettársi jogviszony házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat vagy másik élettársi kapcsolat nélküli érzelmi kapcsolaton alapuló közös háztartásban való együttélés. Az élettársak rendszerint egy lakásban, közös háztartásban élnek együtt, közöttük szoros érzelmi és szexuális kapcsolat van, együtt nevelik közös, vagy bármelyik fél korábbi kapcsolatából született gyermekeket. Az élettársi jogviszony megállapításának azonban nem elengedhetetlen feltétele a közös lakásban való együttélés ténye, illetőleg a szexuális kapcsolat léte. Kivételesen megvalósulhat az élettársi együttélés akkor is, ha a felek külön lakásban élnek, de ettől függetlenül közösen gazdálkodnak. Nem utasítható el a kereset a szexuális kapcsolat hiánya okán sem. Önmagában az érzelmi kapcsolat fennállása és az együttélés ténye nem ad alapot az élettársi kapcsolat megállapítására, mert a jogviszony elengedhetetlen feltétele a mindennapi életvitel során és a jelentősebb vagyoni tevékenységekben is megnyilvánuló gazdasági együttműködés, azaz a gazdasági közösség fennállása. A fent leírtakból következően az élettársi kapcsolat fogalmi elemei közé tartozik alapvetően, hogy más személlyel egyik félnek se álljon fenn sem házastársi, sem élettársi kapcsolata, érzelmi, szexuális és gazdasági közösség álljon fenn a felek között, az együttélés közös háztartásban történjen, illetve esetlegesen bármelyik fél korábbi kapcsolatából származó gyermekét vagy a két fél közös gyermekét a felek együtt neveljék.

A panaszos álláspontjával ellentétben a Táv. tv. 1. § (5) bekezdésben meghatározott „bejegyzett élettárs” fogalma a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. tv. 1. § (1) bekezdésben foglaltak alapján kizárólagosan az azonos nemű személyek között létrejött kapcsolatként értelmezhető. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés értelmében ugyanis bejegyzett élettársi kapcsolat akkor jön létre, ha az anyakönyvvezető előtt együttesen jelenlévő két, tizennyolcadik életévét betöltött, azonos

nemű személy személyesen kijelenti, hogy egymással bejegyzett élettársi kapcsolatot kíván létesíteni.

A panaszos beadványában foglaltakból feltételezhetően a panaszos az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. tv. (továbbiakban: Kjnp. tv.) 36/E. § és 36/G. §-ában meghatározott, az Élettársi Kapcsolatok Nyilvántartásának vezetése cím alatt szabályozott élettársi kapcsolat bejegyzésére vonatkozó eljárás alapján biztosított lehetőséget azonosítja tévesen a „bejegyzett élettársi” jogviszony fogalmával.

Mindezekből következően megállapítható, hogy a panaszos által is elismerten és rögzítetten közte és R. Gy. között az élettársi kapcsolat 2002. évben megszakadt. Az élettársi kapcsolat fogalmi elemei közül jelenleg egyik sem áll fenn az esetükben.

Az ügyeletes tiszt által rögzített jelentésben foglaltak szerint R. Gy. családi állapotát tekintve házas; a mai napig sem bontotta fel a panaszossal történt összeköltözését megelőzően létesített házasságát.

A fent leírtak alapján a panaszos vélhetően a mindennapi szóhasználat szerint értelmezi az élettársi kapcsolat fogalmát, azonban az a fent idézett jogszabályhelyek alapján nem egyezik a jogszabályi rendelkezések alapján meghatározott élettársi kapcsolat fogalmával.

A panaszos állításával ellentétben továbbá az ügyeletes tiszt helyesen állapította meg azt is, hogy még amennyiben a felek között korábban élettársi kapcsolat is állt fenn, a „volt élettárssal” szemben a Táv. tv. nem ad lehetőséget az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére. (Ismételten kiemeli a r. alezredes, hogy a „volt bejegyzett élettárs” fogalma csak a korábban, a bejegyzett élettársi kapcsolatáról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. tv.-ben meghatározott és fennállt kapcsolatra vonatkozik.)

A r. alezredes előadta még, hogy a panaszos a Testülethez benyújtott panaszával párhuzamosan 2012. július 18-án a M. Városi Ügyészséghez is beadvánnyal fordult, amelyben kifogással élt a fent körülírt rendőri intézkedéssel szemben. Mivel a beadványban foglalt panaszra tekintettel a M. Városi Ügyészség a beadvány egy példányát a M. Városi Rendőrkapitányságnak 2012. július 24-én megküldte, ezért a M. Városi Rendőrkapitányságon a panasz kivizsgálása tárgyában 13050-105-29/2012.RP. számon eljárás indult. A Testülethez benyújtott panasz alapján indult vizsgálat következtében azonban a M. Városi Rendőrkapitányságon folyamatban lévő, rendőri intézkedés elleni panasz tárgyában indult eljárást – a Testület által folytatott vizsgálat lezárásáig – felfüggesztette.

7) A rendőrség csatolta az esettel kapcsolatos rádióforgalmazásról készült hangfelvételeket, ami a fentebb ismertetett iratokhoz képest csupán annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a panaszos lánya a telefonbeszélgetés során kérte az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését, amire az ügyeletes tiszt azt a tájékoztatást adta, hogy azt a panaszosnak kell kérnie, illetve hogy ha feljelentést tesz a panaszos, és fennállnak a feltételek, akkor a távoltartást 72 órára tudja elrendelni a rendőrség, a bíróság pedig további 30 nappal tudja azt hosszabbítani.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A rendőrök intézkedési kötelezettsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 8. § szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A Btk. 170. §-a alapján testi sértés bűncselekményét követi el, aki más testi épségét vagy egészségét sérti. Ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el, ha pedig a sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, a súlyos testi sértés büntetettét követi el a tettes. A vétség elkövetője csak magánindítványra büntethető.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

a) A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a panaszos veje arról tett bejelentést a rendőrségen, hogy a panaszost súlyosan bántalmazta a volt élettársa, és ezért rendőri segítséget kértek.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos volt élettársa a panaszos sérelmére magatartásával bűncselekményt követett, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) Ezt követően azt vizsgálta a Testület, hogy a rendőrök az intézkedési kötelezettségüknek megfelelően eleget tettek-e.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem rendelték el a kérése ellenére az ideiglenes megelőző távoltartást, noha annak fennálltak volna a jogszabályi feltételei, de a rendőrök szándékosan rosszul értelmezték a hatályos joganyagot és nem tettek semmit a panaszos rendszeresen agresszíven viselkedő volt élettársa ellen.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a bejelentést követően rendőrséget küldtek a helyszínre, majd mentőt hívtak a panaszoshoz a sérülései miatt. A helyszínen a rendőrök meghallgatták a bejelentőt (a panaszos vejét), és a panaszos volt élettársát. A helyszíni meghallgatásokból az derült ki, hogy a panaszos és a volt élettárs között az élettársi kapcsolat kb. 10 éve megszakadt, közöttük rendszeresen a konfliktusok, de a közös ingatlanból egyiküknek sincs anyagi lehetősége elköltözni. A mentőorvos a helyszínen a panaszos kórházba szállításáról döntött. A járőrök kérték a panaszost, hogy amennyiben a vizsgálatok befejeződnek, tájékoztassa a rendőröket sérülései súlyosságának fokáról. Később a panaszos leánya betelefonált a rendőrség ügyeletére, és kérte, hogy a rendőrség rendeljen el ideiglenes megelőző távoltartást. Az ügyeletes tiszt ezt követően a Táv. tv. előírásainak megfelelően adatgyűjtést végzett, ami alapján kiderült, hogy a panaszos sérülései egyrészt 8 napon belül gyógyulnak, így magánvádas eljárásnak van helye, másrészt a Táv. tv. előírásai nem teszik lehetővé a volt élettárs ellen ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését. A panaszos újabb bejelentését követően ismét rendőrséget küldött az ügyeletes tiszt a helyszínre, akik közölték a panaszossal és lányával, hogy nem állnak fenn a távoltartás elrendelésének a feltételei, illetve tájékoztatták a panaszost a jogorvoslati lehetőségeiről és arról, hogy a könnyű testi sértés miatt magánindítványt terjeszthet elő, feljelentést tehet.

i) A Táv. tv. 6. § (2) bekezdése szerint a rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást

a) helyszíni intézkedése során észlelt hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján hivatalból,

b) a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója bejelentése,

c) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személynek a - feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett - bejelentése,

d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó egészségügyi szolgáltatást nyújtóknak, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatóknak, közoktatási intézménynek a - gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében törvényben meghatározott feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése alapján rendelheti el.

A (3) bekezdés szerint a rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni. Az ideiglenes megelőző távoltartást a (3) bekezdésben foglalt esetben a rendőrség 72 órára rendeli el.

A törvényhez fűzött értelmező rendelkezések (1. §) szerint hozzátartozók közötti erőszaknak minősül a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység, illetve a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás

A Táv.tv. alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat (a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér; hozzátartozó továbbá: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa), valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.

A Ptk. 685/A. § szerint élettársi kapcsolat áll fenn két olyan házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben (életközösségben) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri, féltestvéri kapcsolatban.

A fenti felsorolásból kitűnik, hogy a Táv. tv. a volt élettársakra a hozzátartozók (akik közötti bántalmazás esetén az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelhető lenne) fogalmát nem terjeszti ki, ráadásul jelen esetben a panaszos és R. Gy. a Ptk. fenti idézett rendelkezései szerint együttélésük és érzelmi-gazdasági közösségük alatt sem voltak jogilag élettársaknak tekinthetők, mivel R. Gy. ez idő alatt a korábban kötött házasságát nem bontotta fel.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az ügyeletes tiszt és az intézkedő rendőrök helyesen jártak el, amikor a tudomásukra jutott adatok alapján a panaszosnak azt a tájékoztatást adták, hogy az ideiglenes megelőző távoltartásnak nem állnak fenn a jogszabályi feltételei.

(Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a panaszos nyilvánvalóan tévedésben van akkor, amikor a bejegyzett élettársi kapcsolatot, amelynek létesítésére csak azonos neműek, homoszexuális kapcsolata esetén van lehetőség, összemossa a Kjnp. tv. 36./E §-ban szabályozott élettársi

nyilatkozatok nyilvántartásba vételének lehetőségével, amelyre azonos és a különmeműek esetében is mód van, ugyanakkor nem előfeltétele az élettársi közösség elismerésének, és nem is fűződnek hozzá azon joghatások, mint a házasság jogintézményéhez fűződő joghatások zömét a homoszexuális együttélés esetében biztosító bejegyzett élettársi kapcsolathoz.)

ii) A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi IX. törvény (továbbiakban: Be.) 173. § (1) bekezdése szerint a magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás. A magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.

A Be. 497. § (1) bekezdése szerint a magánvádas eljárás feljelentésre indul meg. A feljelentésben elő kell adni, hogy a feljelentő ki ellen, milyen cselekmény miatt és milyen bizonyítékok alapján kéri a büntetőeljárás lefolytatását. A feljelentést a bíróságon kell írásban vagy szóban megtenni, a szóbeli feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A nyomozó hatóság a hozzá érkezett feljelentést az illetékes bíróságnak küldi meg. Az ügyész a feljelentést akkor küldi meg a bíróságnak, ha a vád képviselőjét nem veszi át.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint jogszerűen jártak el a rendőrök, amikor a rendelkezésre álló látlelet és orvosi információ alapján azt a tájékoztatást adták a panaszosnak, hogy a sérüléseinek nyolc napon belül gyógyuló volta miatt csak a könnyű testi sértés gyanúja merülhet fel R. Gy.-vel szemben. Az a tájékoztatás is helytálló volt, hogy a könnyű testi sértés miatti büntetőeljárás magánindítványhoz kötött magánvádas eljárás, amihez szükség van a panaszos feljelentésére és magánindítványára, amit a rendőrségen előterjeszhet.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrök eljárása megfelelt a jogszabályi előírásoknak, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

IV.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrségnek fenn állt az intézkedési kötelezettsége a bejelentés alapján, amelynek a jogszabályi keretek között eleget tett, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

Mindezek alapján a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. december 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET